

महाराष्ट्रावरील कर्जचे वास्तव

माचं २०२६ अखेरपर्यंत महाराष्ट्र मधील एकूण कर्ज अंदाजे ९ लाख ३२ हजार कोटी रुपयांवर पोचले. गेल्या पाच वर्षांत, महाराष्ट्र सरकारचे एकूण थकीत कर्ज सुमारे ५.४८ लाख कोटी रुपयांहून २०२६-२०२७ साठी अंदाजित ११.०२ लाख कोटी रुपयांपर्यंत वाढण्याचा अंदाज आहे. वर्ष २०२१-२०२२ मध्ये शासनाने एकूण ९०,५८७ कोटी रुपये,२०२२-२०२३ मध्ये शासनाने एकूण १,२०,८४१ कोटी रुपये,२०२३-२०२४ मध्ये शासनाने एकूण कोटी रुपये,२०२४-२०२५ मध्ये शासनाने एकूण १,४३,६३५ कोटी रुपये २०२५-२०२६ साठी नवीन कर्जातून सुमारे १,९३,७२३ कोटी रुपये उभारण्याचा प्रस्ताव होता.

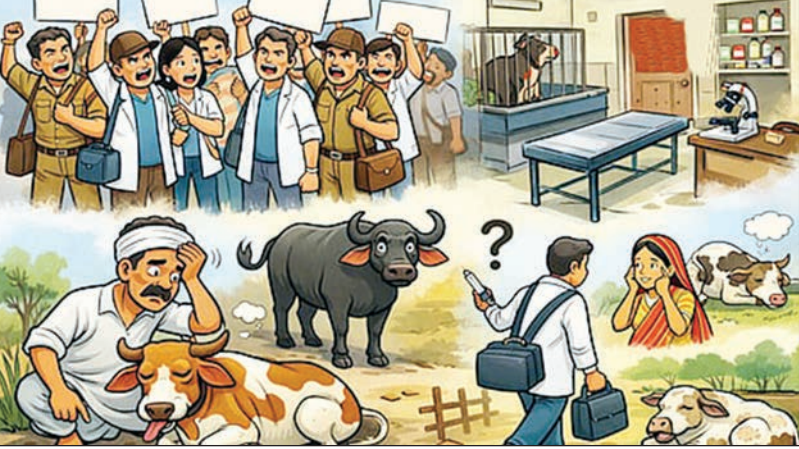
केवळ जुन्या मुद्दलाची परतफेड करण्यासाठी राज्य सरकार दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात अर्थसंकल्पात तरतूद करावी लागते. २०२१-२२ मध्ये कर्ज परत फेडीवर ४०,१५८ कोटी रुपये,२०२२-२३ मध्ये कर्ज परत फेडीवर ४१,६८९ कोटी रुपये,२०२३-२४ मध्ये कर्ज परत फेडीवर ४८,५७८कोटी रुपये,२०२४-२५ मध्ये कर्ज परत फेडीवर ५६,७२७ कोटी रुपये,२०२५-२६ मध्ये कर्ज परत फेडीवर ६२,०३१ कोटी रुपये, आणि २०२६-२०२७ मध्ये तो ७०,०५५ कोटी रुपयांहून अधिक वाढण्याचा अंदाज आहे.

महाराष्ट्र शासन विविध स्रोतांकडून हे कर्ज उभे करते. कर्जाचा मोठा हिस्सा,

सुमारे ७५ टक्के ते ८० टक्के खुल्या बाजारातून रोखे (बॉड) विकून गोळा केला जातो. केंद्र सरकारकडून मिळणाऱ्या विशेष विकास व अल्प मुदतीचे कर्जचि प्रमाण साधारणपणे ६ टक्के ते ९ टक्के दरम्यान असते.महाराष्ट्र सरकारच्या एकूण कर्जाच्या आणि उत्तरदायित्वाच्या रचनेमध्ये विविध वित्तीय संस्था आणि राष्ट्रीयीकृत बँकांकडून मिळणारे कर्ज (अंतर्गत कर्ज) आणि राज्य भविष्य निर्वाह निधी यांचा वाटा एकत्रितपणे सुमारे २० टक्के ते २५ टक्केच्या दरम्यान असतो.राज्याला मिळणारा महसूल उत्पन्न आणि केंद्राकडून येणारा हिस्सा यातून दरवर्षी कर्जचि व्याज आणि हप्ते फेडले जातात.दरवर्षी कर्जचि व्याज फेडण्यासाठीच राज्याला सरासरीने ६५ हजार कोटी रुपयांपेक्षा जास्त खर्च करावा लागतो. पण या घेतलेल्या कर्जावर जुलै २०२६ मध्ये नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक (कॅंग) यांनी प्रकाशित केलेल्या अहवालात गंभीर आक्षेप घेतले असून,त्यात राज्य सरकारने प्रमुख आर्थिक दायित्वे लपवली आणि कायदेशीर देखरेखीला बगल दिली,असे नमूद केले आहे. महाराष्ट्र शासनाची अर्थसंकल्पाबाहेरील कर्जे म्हणजे राज्य मालकीच्या महामंडळांनी मुख्य सरकारी अर्थसंकल्पाऐवजी घेतलेली कर्जे, नियमित अर्थसंकल्पीय कागदपत्रांमध्ये दिसत नाहीत.३१ मार्च २०२५ पर्यंत

एकूण लपविलेले कर्ज (ऑफ बजेट डेट) २८,३२५ कोटी रुपयांवर पोहोचले. त्यात मुख्य कर्जदार महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने केवळ २०२४-२५ मध्ये जमीन आणि रस्त्यांच्या कामांसाठी १८,४४० कोटी रुपये उभारले. राज्याने दावा केला की त्यांची वित्तीय तूट (उत्पन्न आणि खर्चातील तफावत) सकल राज्य देशांतर्गत उत्पादनाच्या २.७४ टक्के होती.कॅंगनुसार खरी तूट ३.२० टक्के होती, जी वित्तीय जबाबदारी आणि अर्थसंकल्प व्यवस्थापन कायद्याने निर्धारित केलेल्या ३ टक्काच्या सुरक्षित मर्यादेचे उल्लंघन करते. राज्याने कर्जावरील व्याज आणि मुद्दल परतफेडीवर २,००० कोटी रुपयांहून अधिक खर्च केला. या खर्चाची नोंद नियमित खर्च (महसूल खर्च) म्हणून करण्याऐवजी गुंतवणूक (भांडवली खर्च) म्हणून केली. यामुळे कोणतीही नवीन मालमत्ता तयार झाली नाही, तरीही विकास कामावर जास्त खर्च झाल्याचे कागदावर भासवले गेले.या चुकीच्या नोंदीमुळे राज्याची महसुली तूट प्रत्यक्षात होती त्यापेक्षा कमी दिसली. राज्याने पैशांचा योग्य वापर करण्याऐवजी हजारो कोटी रुपये व्ह्यूअल पर्सनल डिपॉझिट अकाउंट्समध्ये जमा करून ठेवले. कॅंग अहवालाानुसार वाढते सार्वजनिक कर्ज आणि लपविलेले कर्ज यामुळे महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेवर

आणि व्याज भरण्याच्या क्षमतेवर गंभीर परिणाम होत आहे.वित्तीय लेखाजोखानुसार ३१ मार्च २०२५ पर्यंत महाराष्ट्राचे अधिकृत कर्ज ८.५९ लाख कोटी रुपये दाखवले गेले होते. मात्र, कॅंगने जेव्हा यात २८,३२५ कोटी रुपयांचे लपविलेले कर्ज जोडले, तेव्हा राज्याचे एकूण वास्तव कर्ज ८.८७ लाख कोटी रुपयांवर पोहोचले. लपविलेले कर्ज जोडल्यानंतर राज्याचे एकूण दायित्व राज्याच्या उत्पन्नाच्या १९.५८ टक्के इतके झाले आहे. तसेच राज्य विधिमंडळाच्या माहितीनुसार, वेगवेगळ्या महामंडळांना सरकारने दिलेल्या एकूण हमीमुळे राज्यावरील भविष्यातील कर्जाचा बोजा गंभीर बनत आहे. कर्ज वाढल्यामुळे राज्याला दरवर्षी द्याव्या लागणाऱ्या व्याजाचा बोजा अत्यंत वेगाने वाढत आहे. कॅंगच्या निरीक्षणानुसार, राज्याच्या एकूण महसुली जमापैकी तब्बल ६३.४५ टक्के हिस्सा हा केवळ बांधील खर्च (कमिटेड एक्सपेंडिंर) म्हणजेच सरकारी कर्मचाऱ्यांचे पगार, पेन्शन, सबसिडी आणि वाढलेले व्याज भरण्यातच खर्च होत आहे. महसुलातील ६३ टक्क्यापेक्षा जास्त रक्कम आधीच्याच दायित्वांवर खर्च होत असल्यामुळे, राज्याकडे पायाभूत सुविधा,आरोग्य आणि शिक्षण यांसारख्या नवीन विकासकामांसाठी अत्यंत मर्यादित निधी शिल्लक राहत आहे. वाढते व्याज भरण्यासाठी आणि दैनंदिन खर्च

भागवण्यासाठी सरकारला पुन्हा नवीन कर्ज काढावे लागत आहे, ज्यामुळे राज्य कर्जाच्या दुष्टचक्रात अडकण्याचा धोका निर्माण झाला आहे. यंदाच्या वर्षी महाराष्ट्रात ३५८ पैकी २६५ तालुक्यांमध्ये (सुमारे ७४ ते ७५ टक्के तालुक्यांमध्ये) दुष्काळ जाहीर करण्यात आला आहे.सरकारी तिजोरीवर सुमारे ४५,००० कोटी रुपयांचा अतिरिक्त आर्थिक बोजा पडण्याचा प्राथमिक अंदाज वित्त विभागाने वर्तवला आहे. जरी महाराष्ट्र सरकारने केंद्राकडे राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिस्थाद निधी (एनडीआरफ) अंतर्गत विशेष आर्थिक पॅकेजची मागणी केली तरी एनडीआरफ नियमावली अंतर्गत केंद्र सरकार केवळ पिकांचे नुकसान आणि तातडीच्या दुष्काळी उपायांसाठीच निधी मंजूर करते,व तो निधी जास्तीत जास्त ६,००० कोटी रुपयांचा असू शकतो. त्यामुळे राज्य सरकारला केंद्राच्या परवानगीने कमीतकमी ४०,००० कोटी रुपयांचे अतिरिक्त कर्ज उचलावे लागणार आहे. एकंदरीत,महाराष्ट्राच्या वाढत्या कर्जाच्या आणि महसुली तुटीच्या पार्श्वभूमीवर कॅंगने राज्याला संभाव्य 'कर्जाच्या सापळ्यातून' बाहेर काढण्यासाठी वास्तववादी अर्थसंकल्प तयार करण्याचा सल्ला दिला आहे.सरकारने केवळ घोषणा न करता राज्याच्या प्रत्यक्ष महसुली जमा आणि खर्चाचा योग्य ताळमेळ ठेवून वास्तववादी अर्थसंकल्प तयार करावा,पुरवणी मागण्यांचे प्रमाण

कमी करून बजेटचे अचूक नियोजन करावे, अर्थसंकल्पबाह्य कर्ज घेणे बंद करावे,सरकारने विविध महामंडळांच्या माध्यमातून घेतलेले हजारो कोटी रुपयांचे छुपे कर्ज अधिकृत अर्थसंकल्पात दाखवले पाहिजे व वित्तीय नियमांच्या बाहेरील कर्जांवर अवलंबून राहणे मर्यादित करावे जेणेकरून भविष्यातील परतफेडीचा ताण कमी होईल,असे सुचविले आहे. तसेच मध्यमकालीन वित्तीय महसुली तूट कमी करण्यासाठी आणि भांडवली गुंतवणुकीसाठी आर्थिक जागा निर्माण करण्यासाठी सरकारने मध्यमकालीन वित्तीय एकत्रीकरण आराखडा तयार करावा व विविध विभागांच्या वैयक्तिक ठेव खात्यांमध्ये किंवा बँकेत पडून असलेला विनावापर निधी तात्काळ राज्याच्या मुख्य संचित निधीत जमा करावा, ज्यामुळे महसुली तूट कमी दाखवण्यास मदत होईल. महाराष्ट्र राजकोषीय उतरदायित्व आणि बजेट व्यवस्थापन कायद्यांतर्गत ठरवून दिलेल्या ३ टक्के वित्तीय तुटीच्या मर्यादेचे काटेकोरपणे पालन करावे. केवळ लोकप्रिय घोषणा किंवा कल्याणकारी योजनांवर अवाजवी खर्च करण्याऐवजी, राज्याला महसूल मिळवून देणाऱ्या उत्पादनक्षम मालमत्ता आणि पायाभूत सुविधांच्या विकासावर खर्च वाढविणे आवश्यक ठरते.

प्रा डॉ संजय खडक्कार,
माजी तज्ज्ञ सदस्य,
विदर्भ वैधानिक विकास मंडळ.

(सेवानिवृत्त होऊन) जाता राहिल कार्य काय...

हमें तो यही था गुरु, गम-ए- यार है हमसे दूर। वही गम जिसे हमने किस किस जतन से, निकाला था इस दिलसे दूर।

वह चलकर कयामत कि चाल आ गया...

सेवानिवृत्तीच्या दिवशी मजरुह सुल्तानपुरी यांच्या मेरे हमदम मेरे दोस्त या चित्रपटातल्या 'हुई शाम उनका खयाल आ गया' या गाण्यातलं कडवं 'जॉली गुड फेलो' ट्युनसोबत वाजवावं. चित्रपटात जरी हे प्रेयसीच्या विरहामुळे नायकाच्या मनाची अवस्था व्यक्त करत असलं तरी चार्ज रिपोर्टवर सही करतानाच्या भावनांना सुध्दा चपखल बसतं.

कार्यालयाच्या उंबरठ्या समोर पुढच्या पर्वाच्या कृष्णविवराचं प्रवेशद्वार असतं. सेवानिवृत्तीला दुसऱ्या इनिंगची सुरुवात म्हणतात खरी परंतु वास्तविक पाहता ही आयुष्याच्या तिसऱ्या पर्वाची नांदी असते. कारण करियर सुरू होण्यापूर्वीच्या काळाचा सेवानिवृत्ती हा अ‍ॅटी-क्लार्यमॅक्स असतो. टकमक टोकावरून या कृष्णविवरात उडी घेणं अपरिहार्य असतं. सहकाऱ्यांकडे पाहताना आपल्या डोळ्यात 'मिच्छामी दुक्कडम" चे तर त्यांच्या डोळ्यात 'घालीन लोटांगण, वंदिन चरणा' नंतर विसर्जन झाल्याचे भाव असतात. आपल्यावर स्तुतिसुमने उधळणं असत असताना आपण अभिनंदनाच्या संदेशांवर ओझरते कटाक्ष टाकत असतो. मन 'बिते हुए दिनांन' मिस करत येणाऱ्या 'फुरसत'च्या दिनांचं काय करायचं या विवंचनेत असतं.

घर फुलांच्या सुगंधानं दरवळून गेलेलं असतं. अभिनंदनांचा वर्षाव चालूच असतो. शाली, श्रीफळं, सन्मानचिन्हं दिवाणखान्याची शोभा वाढवत असतात. अर्धांगिनी शालू सावरत पाणावलेल्या डोळ्याने स्मितहास्य करत आपल्याकडे आणि आपण तिच्या डोळ्यांपलिकडे शून्यात पाहात असतो. महत्त्वाच्या वस्तू पॅक करून नंबर घालून ठेवलेले पुढ्यांचे बॉक्स इकडे तिकडे ठेवलेले असतात. घर इमिग्रेशन पूर्ण करून वेटिंग रुममध्ये आल्यासारखं फिलिंग देत राहतं. बॉन व्होयाज...

चौदा वर्षे वनवास आणि त्यानंतर एक वर्ष अज्ञातवास. वनवास नाही म्हणता येणार परंतु अज्ञातवासाचं एक वर्ष सुरू होतं. साम्राज्य गेल्यामुळे मंजिलच्या शोधात निघालेल्या या हुमायूँचा नो मॅन्स लँड मधला प्रवास सुरू होतो. एके काळच्या युध्दनौकेचं हळू-हळू दिव्याची उघडझाप होणाऱ्या, इतरांना गाईड करण्यास सदैव तत्पर असलेल्या लाईट हाऊसमध्ये रूपांतर होतं. कामं सांगण्यासाठी वाजणारे नंबर कमी होत जातात आणि आपणही त्यांच्याकडे दुर्लक्ष करायला सुरुवात करतो. फिटनेस वॉकवेळी क्रॉस होणारे हाय करून न थांबता पुढे जातात, कधी काळी ज्युनियर भेटले तर तुमच्या उजव्या बाजूने चालतात. ऑफिसमध्ये भेटायला गेलो तर निघताना खुर्चित उभे राहून हस्तांदोलन करून रिडरला गाडीपर्यंत सोडायला सांगतात.

हळू हळू 'काहीही न करणं' हा पर्याय कसा योग्य राहिल हा विचार वर्ष संपता संपता आपल्या मनात येतो. राजाचं मारचं आणि पावसाचं झोडपणं झाल्या नंतर कुणालाही रिपोर्ट न करणं आणि

त्याचबरोबर कुणालाही लॉग टर्मसाठी कमिटमेंट न देणं ही बेजाबदारपणाची भावना वाढीस लागायला लागते. रिअल टाईम मध्ये जगण्यासाठी कसा संपूर्ण वेळ राखून ठेवता येईल, ही लाईफस्टाईल अंगीकारण्यासाठी आर्थिक विवंचना कशी दूर करता येईल याबाबत विचारमंथन सुरू होतं. तत्व असं की एकटेपणा आणि एकांत यामधला फरक लक्षात यायला लागतो. सकारात्मक स्वमग्नता येणं ही पुढची पायरी. आयुष्यभर जे काही नियोजन केलं त्यातलं किती वास्तवात आणता आलं याचा विचार केला तर नियोजन चुकणं हा अपवाद नसून नियमंच झाला होता असं वाटतं. आपल्या नियंत्रणात नसलेल्या हजारो घडामोडींच डायनॅमिक्स पाहता नियोजन केल्याप्रमाणे घडलं तर नवल. नियोजनशून्यतेमुळे काय होईल याची चाचपणी होते. नविन शोध लागतो कि केवळ पूर्व-पश्चिम-उत्तर-दक्षिण येवढंच ठरवून पुढं गेलं तरी कारवाय तयार होत जातो.

उमेदवारीच्या काळातलं जिद्दीनं जगणं आणि वर्तमानातलं काहीही न करता जगणं यामधला फरक ठळकपणे जाणवतो. त्यावेळी ध्येयपूर्तीसाठी लागणारी ऊर्जा होती. बिक्ट परिस्थितीशी दोन हात करण्याची धमक होती. परंतु आर्थिक चणचण होती. त्याउलट आता फिरून त्याप्रमाणे जागण्या विचार केला तर पहिली जाणवणारी गोष्ट म्हणजे त्यावेळी स्वप्रात असलेल्या गोष्टी आता वास्तवात आलेल्या असतात. जाणिवेमुळे भौतिक गोष्टींबद्दलची ओढ लागत नाही. याचा परिणाम दातूत्वाची भावना थोडीफार जागृत होण्यात होतो. देवळात देणगीची पावती फाडली नाही तर अवघडल्यासारखं होतं. कुणी हात पसरला आणि सुटे पैसे असतील तर दिले जातात. कुणाला उधार देण्यापेक्षा देऊन टाकणं बरं वाटायला लागतं. जणूकाही बदली झाली आहे आणि सामानाची आवराआवर करताना बऱ्याच वस्तू देऊन टाकल्यावर क्लटर कमी झाल्यासारखं सारखं फिलिंग येतं.

असं राहायला सुरुवात केल्यानंतर समजतं कि नेटवर्किंग करण्याची काही आवश्यकता नाही. कारण आता आपलं कुणाकडे काही "काम" नसतं. जुनं ते सोनं समजून आयुष्यातल्या महत्त्वाच्या व्यक्ती कोण हे लक्षात येतं. कुटुंब किती महत्त्वाचं असतं याचा प्रत्यय यायला लागतो. नातवंडं हा आपला पुनर्जन्मचं जणू, मुलांना त्यांच्या जीवनशैलीबाबत टीका न करता आहेत तशी स्विकारली आणि फक्त मागतील तेंव्हा सल्ला देण्याचं धोरण ठेवलं तर पुढचं सगळं सुकर होऊन जातं. आश्चर्याचा धक्का त्यावेळी बसतो ज्यावेळी सेवानिवृत्त झालेल्या इतर मित्रांचा ग्रूप पुन्हा पुनर्जिवित होतो आणि आपण बऱ्यापैकी बिडीी होऊन जातो.

या जगण्यावर, या जन्मावर, शत:दा प्रेम करावे.

जयंत नाईकनवरे

आय.पी.एस. (सेवानिवृत्त)

जगभरातील समाजांना निसर्गाच्या संवर्धनासाठी प्रोत्साहित करणे!

इंटरनॅशनल युनियन फॉर कॉन्झर्वेशन ऑफ नेचर (आययूसीएन) ही निसर्ग संवर्धन आणि नैसर्गिक संसाधनांच्या शाश्वत वापराच्या क्षेत्रात काम करणारी एक आंतरराष्ट्रीय संस्था आहे. ५ ऑक्टोबर१९९४ मध्ये स्थापन झालेली आययूसीएन ही नैसर्गिक जगाची स्थिती आणि त्याचे संरक्षण करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या उपायांवर जागतिक प्राधिकरण बनली आहे. ती डेटा संकलन आणि विश्लेषण , संशोधन, क्षेत्रीय प्रकल्प, समर्थन आणि शिक्षण यांमध्ये गुंतलेली आहे. आययूसीएनचे ध्येय जगभरातील समाजांना निसर्गाचे संवर्धन करण्यासाठी प्रभावित करणे, प्रोत्साहित करणे आणि मदत करणे आणि नैसर्गिक संसाधनांचा कोणताही वापर न्याय्य आणि पर्यावरणीयदृष्ट्या शाश्वत असेल याची खात्री करणे, हे आहे.

गेल्या काही दशकांमध्ये, आययूसीएनने आपले लक्ष संवर्धन पर्यावरणाच्या पलीकडे विस्तारले आहे आणि आता आपल्या प्रकल्पांमध्ये शाश्वत विकासाशी संबंधित मुद्दांचा समावेश करते. निसर्ग संवर्धनाच्या समर्थनासाठी जनतेला एकत्र आणण्याचे आययूसीएनचे स्वतःचे उद्दिष्ट नाही. माहिती आणि सल्ला देऊन, तसेच भागीदारी निर्माण करून सरकार, व्यवसाय आणि इतर भागधारकांच्या कृतींवर प्रभाव टाकण्याचा त्याचा प्रयत्न असतो. ही संस्था जगभरातील प्रजातींच्या संवर्धन स्थितीचे मूल्यांकन करणाऱ्या 'आययूसीएन रेड लिस्ट ऑफ थ्रेटंड स्पीशीज' संकलित आणि प्रकाशित करण्यासाठी सर्वसामान्यांमध्ये सर्वाधिक ओळखली जाते .

आययूसीएनमध्ये १७० हून अधिक देशांमधील १,४०० हून अधिक सरकारी आणि गैर-सरकारी संस्था सदस्य आहेत. सुमारे १६,००० शास्त्रज्ञ आणि तज्ञ स्वेच्छेने आययूसीएन आयोगांच्या कार्यात सहभागी होतात. ते ५० हून अधिक देशांमध्ये ९०० हून अधिक पूर्ण-वेळ कर्मचारी नियुक्त करते. त्याचे मुख्यालय ग्लॅंड, स्वित्झर्लंड येथे आहे . दर चार वर्षांनी, आययूसीएन जागतिक संवर्धन कॉॅंग्रेससाठी आययूसीएनचे आयोजन करते, जिथे आययूसीएन सदस्य शिकारसींवर मतदान करून जागतिक संवर्धन अजेंडा ठरवतात आणि ठराव व आययूसीएन कार्यक्रम मंजूर करून सचिवालयाच्या कार्याला मार्गदर्शन करतात.

आययूसीएनला संयुक्त राष्ट्रांमध्ये निरीक्षक आणि सल्लागार दर्जा आहे आणि ते निसर्ग संवर्धन आणि जैवविविधतेवरील अनेक आंतरराष्ट्रीय करारांच्या अंमलबजावणीत भूमिका बजावते. ते वर्ल्ड वाईड फंड फॉर नेचर आणि वर्ल्ड कॉन्झर्वेशन मॉनिटरिंग सेंटरच्या स्थापनेत सहभागी होते. भूतकाळात, स्थानिक लोकांच्या हितापेक्षा निसर्गाच्या हिताला प्राधान्य दिल्याबद्दल आययूसीएनवर टीका झाली आहे. अलिकडच्या वर्षांत, व्यावसायिक क्षेत्राशी असलेल्या त्याच्या जवळच्या संबंधांमुळे वाद निर्माण झाला आहे.

आययूसीएनची स्थापना १९४८ मध्ये झाली.

‘आययूसीएन’चा स्थापना दिन

सुरुवातीला याला इंटरनॅशनल युनियन फॉर द प्रोटेक्शन ऑफ नेचर (१९४८-१९५६) म्हटले जात असे आणि पूर्वी हे वर्ल्ड कॉन्झर्वेशन युनियन (१९९०-२००८) म्हणूनही ओळखले जात होते. युनेस्कोचे पहिले महासंचालक ज्युलियन हक्सले यांनी आययूसीएनची स्थापना करण्याचा पुढाकार घेतला. आययूसीएनची स्थापना ५ ऑक्टोबर १९४८ रोजी प्रेक्षनसमधील फॉन्टेनब्लू येथे झाली, जेव्हा युनेस्कोच्या प्रेरणेने विविध सरकारे आणि संवर्धन संस्थांच्या प्रतिनिधींनी 'इंटरनॅशनल युनियन फॉर द प्रोटेक्शन ऑफ नेचर'ची स्थापना करणाऱ्या एका औपचारिक अधिनियमावर स्वाक्षरी केली. ही नवीन संस्था स्थापन करण्याचा पुढाकार युनेस्कोकडून आणि विशेषतः त्याचे पहिले महासंचालक, ब्रिटिश जीवशास्त्रज्ञ ज्युलियन हक्सले यांच्याकडून आला होता. त्याच्या स्थापनेच्या वेळी, आययूसीएन ही निसर्ग संवर्धनाच्या संपूर्ण क्षेत्रावर लक्ष केंद्रित करणारी एकमेव आंतरराष्ट्रीय संस्था होती (पक्ष्यांच्या संरक्षणासाठी एक आंतरराष्ट्रीय संस्था, जी आता बर्डलाइफ इंटरनॅशनल आहे , १९२२ मध्ये स्थापन झाली होती).

आययूसीएन (इंटरनॅशनल युनियन फॉर कॉन्झर्वेशन ऑफ नेचर) ची सुरुवात ब्रुसेल्समध्ये ६५ सदस्यांसह झाली आणि ते युनेस्कोशी जवळून संबंधित होते. त्यांनी संयुक्तपणे न्यूयॉर्कमधील लेक सक्सेस येथे १९४९ ची निसर्ग संरक्षण परिषद आयोजित केली आणि अत्यंत धोक्यात असलेल्या प्रजातींची पहिली यादी तयार केली. आपल्या स्थापनेच्या सुरुवातीच्या काळात आययूसीएन जवळजवळ पूर्णपणे युनेस्कोच्या निधीवर अवलंबून होते आणि १९५४ मध्ये हा निधी अनपेक्षितपणे बंद झाल्यावर त्यांना आपले उपक्रम तात्पुरते कमी करण्यास भाग पडले. आययूसीएन प्रमुख शास्त्रज्ञांना सहभागी करून घेण्यात आणि वन्यजीवांवर कीटकनाशकांच्या हानिकारक परिणामांसारखे महत्त्वाचे मुद्दे ओळखण्यात यशस्वी झाले, परंतु त्यांनी विकसित केलेल्या अनेक कल्पना कृतीत उतरल्या नाहीत. सरकारांची कृती करण्याची अनिच्छा, आययूसीएनच्या आदेशाबद्दलची अनिश्चिता आणि

संसाधनांची कमतरता यामुळे हे घडले. १९५६ मध्ये, आययूसीएनने आपले नाव बदलून इंटरनॅशनल युनियन फॉर कॉन्झर्वेशन ऑफ नेचर अँड नॅचरल रिसोर्सेस असे ठेवले.

सुरुवातीच्या काळात आययूसीएनच्या अनेक संवर्धन क्षेत्रीय प्रकल्पांचे केंद्रबिंदू आग्रिंकेा होता. आययूसीएनने संरक्षित क्षेत्र व्यवस्थापनाच्या 'येलोस्टोन मॉडेल'ला समर्थन दिले, ज्याने निसर्गाचे संरक्षण करण्यासाठी मानवी उपस्थितीा आणि क्रियाकलापांवर कठोर निर्बंध घातले. जागतिक सांस्कृतिक आणि नैसर्गिक वारसा संरक्षणासंबंधी अधिवेशन (१९७२).

आययूसीएनने युनेस्कोसोबत जागतिक वारसा अधिवेशनाचा सह-मसुदा तयार केला आणि सुरुवातीपासूनच निसर्गावरील अधिकृत सल्लागार मंडळ म्हणून सहभागी आहे.

रामसर करार – आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या पाणथळ जागांवरील करार (१९७५). सचिवालयाचे प्रशासन अजूनही आययूसीएनच्या मुख्यालयातून चालवले जाते. जागतिक संवर्धनाचा नियमित आढावा घेण्यासाठी आययूसीएनने संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रम सोबत एक करार केला. यातून मिळणारे उत्पन्न, डब्ल्यूडब्ल्यूएफ मार्फत मिळणाऱ्या वाढत्या महसुलासोबत मिळून, या संस्थेला १९४८ नंतर प्रथमच तुलनेने भक्कम आर्थिक स्थितीत आणले. याच काळात आययूसीएनच्या संवर्धनाच्या दृष्टिकोनात व्हळूव्हू बदलाची सुरुवात झाली, ज्यामध्ये संस्थेने विकसनशील जगाला अधिक आकर्षित करण्याचा प्रयत्न केला.

रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन

सकाळी उठल्यावर रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन केल्याने आरोग्याला अनेक फायदे होतात. तूप हा आहाराचा भाग आहे. आपण तूप चपातीला लावून किंवा खिचडीवर घालून तुपाचे सेवन करतो. त्यामुळे जेवणाची चव वाढते, त्याच बरोबर अनेक आजारांवर देखील फायदेशीर आहे. जाणून घेऊया रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन केल्याने काय फायदे होतात.

» तुपाचे सेवन केल्याने पचनक्रिया सुधारते. जर पचनाशी संबंधित काही समस्या असतील तर सकाळी उठल्यावर रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन करू शकता.

» रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन केल्याने अनेक आजारांशी संबंधित समस्या सुधारते. जर झोप न येणे, भूक न लागणे अशी लक्षणे दिसून आल्यास तुपाचे रिकाम्या पोटी सेवन करावे.

» सकाळी उठल्यावर रिकाम्या पोटी तुपाचे सेवन केल्याने हाडे मजबूत होतात. सांघे दुखीवर लगेच आराम देखील मिळतो.

संकलन : अनिल साखरकर

मासून करा : डॉ.आमटे

ताना पद्मश्री डॉ. प्रकाश आमटे
मासून होते, असे सांगितले.
यास असावा. कोणतेही काम सुरू
करा, असे आवाहन त्यांनी केले.

घरांमध्ये उजेड पोहोचत असल्याचे
त्यांनी सांगितले.

“कोणतेही काम कमीपणाचे समज
नका. जे काम कराल ते मनापासून
करा. संधीची वाट पाहू नका, ती
निर्माण करा,” असे आवाहन त्यांनी
केले. अपयश म्हणजे शेवट नसून
नव्याने सुरुवात करण्याची संधी
असल्याचेही त्यांनी सांगितले.

यावेळी जनसेवा फाउंडेशनच्या
कार्याची स्वरूप घेत रामचंद्र दोबळे व
भूषण दोबळे यांचाही सन्मान करण्यात
आला. डॉ. अविनाश सावजी यांनी
प्रास्ताविक केले.

सुरसंचालन कमल बागडी यांनी
तुस आभार सुरेश राठी यांनी मानले.
निखिल प्रोपेटी यांनी सन्मानपत्राचे
वाचन केले.

मतदानापूर्वी गावकऱ्यांपुढे हात जोडले, निवडून येताच सरपंच गाव लुटत सुटले!

*** सरपंच बेईमान; ४० हजारांसाठी विकले सरपंचाने इमान**
*** कसे होईल विकास काम विकासकामातूनच मागतो दाम**

● प्रभाकर नाईकवाडे @ केनवड ●

मतदानापूर्वी गावकऱ्यांसमोर हात जोडून मतांची विनंती, मात्र निवडून आल्यानंतर विकासकामांच्या निधीतूनच पैशांची कथित मागणी केल्याची ऑडिओ व्हिडिओ समोर आल्याने ग्रामस्थांमध्ये संतापाची चर्चा आहे. मतदानापूर्वी आपल्या पुढे हात जोडले आणि आता आपले गावच लुटत सुटले. विकास करतील म्हणून निवडून दिले मात्र विकास कामातून चाळीस हजाराचे मागतो दाम तर, मग गावात कसे होईल विकास काम, अशी चर्चा सध्या गावात सुरु आहे,

केनवड पासून जवळ असलेले एका गावातील शाळेसाठी विद्यार्थ्यांच्या विकासासाठी आलेल्या निधीतून १ लाख दहा हजार रुपयांच्या विकास निधीमधून मला चाळीस हजार घा तरच काम करा अशा वक्तवाची ऑडिओ व्हिडिओ समोर आली आहे. यात सरपंचांनी ४० हजार रुपयांची कथित

मागणी केल्याचा आरोप असून, 'विकासकाम करायचे असेल तर मला मागच्या कामात काही भेटले नाही मला या कामातून चाळीस हजार रुपये द्या, मग आता प्रश्न उपस्थित होत आहे सरपंच विकास कामासाठी निवडून दिला की आपले स्वतःचे घर भरण्यासाठी असा थेट सवाल आता ग्रामस्थांकडून उपस्थित केला जात आहे.

विकासकामातून ४० हजार रुपयांच्या कथित मागणीचा आरोप समोर आल्यानंतर ग्रामपंचायतीच्या कारभारावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. विद्यार्थ्यांच्या शाळेच्या विकासासाठी आलेल्या निधीतून कथित पैशांची मागणी होत असल्याचा आरोप असल्याने या निधीचा नेमका वापर कसा झाला, याची चौकशी करण्याची मागणी होत आहे. 'कसे

होईल विकास काम? विकासकामातूनच मागतो दाम!' असा सवाल उपस्थित करत ग्रामस्थांनी विकासकामांचा निधी, मंजुरी, अंदाजपत्रक, मोजमाप, प्रत्यक्ष कामाची गुणवत्ता आणि देयकांची सखोल तपासणी करण्याची मागणी केली आहे. या कथित ४० हजारांच्या मागणीसंदर्भात ऑडिओ व्हिडिओ असल्याचा दावा करण्यात येत आहे. संबंधित ऑडिओची सत्यता, आवाज आणि संपूर्ण संभाषणाचा संदर्भ यांची तांत्रिक पडताळणी झाल्यानंतरच त्यातील वस्तुस्थिती स्पष्ट होणार आहे. दरम्यान, घरकुल योजनेबाबतही लाभाध्यांकडून २०-२० हजार रुपये घेतल्याचे कथित आरोप यापूर्वी समोर आले आहेत. त्यामुळे विकासकामे आणि घरकुल योजनेतील आर्थिक व्यवहारांची एकत्रित चौकशी करावी, अशी मागणी ग्रामस्थांकडून होत आहे. ४० हजारांच्या कथित मागणीमागे नेमके सत्य काय? विकासकामाच्या निधीतून कोणाकडून, कशासाठी आणि कोणाच्या सांगण्यावरून पैसे मागितले गेले? या प्रश्नांची उत्तरे अधिकृत चौकशीतून समोर येणे आवश्यक आहे. आरोप सिद्ध झालेले नसून, संबंधित सरपंचाची बाजू आणि ऑडिओ व्हिडिओची तांत्रिक सत्यता अधिकृत चौकशीनंतरच स्पष्ट होईल. दोष आढळल्यास संबंधितांवर नियमानुसार कारवाई करावी, अशी मागणी ग्रामस्थांकडून होत आहे.

चेतनची गावात दादागिरी; घरकुल लाभाध्यांकडून वसुली भारी.. सरपंच, उपसरपंच, सदस्य, सचिव सर्वांचीच साथेदारी

घरकुलाचा लाभ मिळवून देण्याच्या नावाखाली लाभाध्यांकडून २०-२० हजार रुपये घेतल्याचे कथित आरोप समोर आले आहेत. पैसे न दिल्यास हत्ता थांबवण्याची कथित धमकी दिल्याचाही दावा करण्यात येत आहे. यात सरपंच नव्हे तर सर्वच यंत्रणा साथोदार असल्याचे गावात बोलल्या जात आहे, या गावातील सर्व विकास कामाची या संपूर्ण प्रकाराची सखोल चौकशी करून नेमकी साथेदारी कोणाची, याचा छडा लावावा आणि योग्य आढळल्यास नियमानुसार कारवाई करावी, अशी मागणी ग्रामस्थांकडून होत आहे.

थोडक्यात

पार्वताबाई दशरथ नाईकवाडे यांचे वृद्धापकाळाने निधन

पिंप्री (सरहद) : येथील पार्वताबाई दशरथ नाईकवाडे यांचे रविवार, दि. ४ ऑक्टोबर २०२६ रोजी सायंकाळी साडेआठ वाजता वृद्धापकाळाने निधन झाले. मृत्युसमयी त्यांचे वय अंदाजे ८० ते ८५ वर्षे होते. पार्वताबाई यांनी आयुष्यभर कष्टातून संसाराचा गाडा चालवत मुलं, नातवंडे आणि मोठा परिवार सांभाळला. सुमारे दहा वर्षांपूर्वी पतीचे निधन झाल्यानंतर कुटुंबाची संपूर्ण जबाबदारी त्यांच्यावर आली. त्यानंतर त्यांच्या डोळ्यांदेखत दोन मुले, एक मुलगी आणि एका नातवाचे निधन झाले. एवढ्या दुःखद प्रसंगांनंतरही धीर न सोडता त्यांनी संपूर्ण कुटुंबाला आधार देत एकत्र ठेवले. त्यांच्या प्रेम, माया आणि संस्कारामुळे नाईकवाडे परिवार गावात एकसंध व आदर्श कुटुंब म्हणून ओळखला जातो. त्यांच्या निधनाने परिवारावर शोककळा पसरली आहे. त्यांच्या पश्चात मुले, सुना, नातवंडे व मोठा आप्तपरिवार आहे. रक्षाविसर्जन कार्यक्रम बुधवार, दि. ७ ऑक्टोबर २०२६ रोजी सकाळी ९.३० वाजता, पिंप्री (सरहद) येथील राहत्या घरी आयोजित करण्यात आला आहे.

निधन वार्ता...

प्रा.किरणकुमार वाळली
अनसिंह : येथील स्वादवाद एज्युकेशन सोसायटीचे विश्वस्त तथा निवृत्त प्राध्यापक किरणकुमार विजयकुमार वाळली यांचे रविवार ४ ऑक्टोबर २०२६ रोजी निधन झाले. ते ७२ वर्षांचे होते. रविवारी सकाळी ११ वाजता येथील शृंगरूषी मोक्षधाम मध्ये त्यांच्या पार्थिववावर अंत्यसंस्कार करण्यात आले. त्यांच्या पश्चात एक मुलगा, दोन मुली, जावई, तिन भाऊ, नातू असा आप्त परिवार आहे.

महावितरणकडून खासगी वाहनांचा व्यावसायिक वापर !

वाहतूक नियमांचे उल्लंघन केल्याचा आरोप; संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाईची धनंजय रणखांब यांची मागणी

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

महावितरणच्या वाशीम विभागात काही खासगी वाहनांचा व्यावसायिक कामासाठी वापर केला जात असल्याचा आरोप करत, या वाहनांची प्रादेशिक परिवहन विभागातर्फे तपासणी करून जपतीची कारवाई करावी, तसेच नियमबाह्य पद्धतीने खासगी वाहनांना कामासाठी परवानगी देणाऱ्या संबंधित महावितरणच्या अधिकाऱ्यांवर कायदेशीर कारवाई करावी, अशी मागणी भाजपचे जिल्हा उपाध्यक्ष धनंजय रणखांब यांनी प्रादेशिक परिवहन अधिकाऱ्यांकडे निवेदनाद्वारे केली आहे.

धनंजय रणखांब यांनी दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की, महावितरणच्या वाशीम विभागातील संबंधित अधिकाऱ्यांकडून प्रादेशिक परिवहन वाहन कायद्याचे उल्लंघन करून काही एजन्सींना व्यावसायिक कामासाठी खासगी वाहनांच्या वापराचे वर्क ऑर्डर मंजूर करण्यात आले आहेत. मोटार वाहन कायदा १९८८ मधील कलम ६६, ३९ व १९२ नुसार शासकीय किंवा निमशासकीय कामासाठी व्यावसायिक परवाना असलेल्या वाहनांचाच वापर करणे बंधनकारक असल्याचा दावाही या निवेदनात करण्यात आला आहे.

मात्र, महावितरणच्या कामासाठी खासगी पासिंग असलेली वाहने वापरली जात असल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे. यामध्ये एमएच २७ एआर ३१२६ (टाटा सुमो), एमएच ०४ एचवाय १७८५ (टाटा डेस्ट), एमएच ३४ एए ३५६६ (बोलेरो), एमएच १४ एफसी ०४४५ (इंडिका व्हिस्टा), एमएच ३०

एफए ३००५ (टाटा सुमो), एमएच ४० वाय ६४८० (टाटा सुमो), एमएच ३७ बी ६९४४ (टाटा सुमो) आणि एमएच ३८ ०९०६ (बोलेरो) या वाहनांचा समावेश असल्याचे नमूद करण्यात आले आहे. या सर्व वाहनांची आरटीओ पासिंग स्थिती 'एलएमवी' असल्याचे निवेदनासोबतच्या यादीत दाखविण्यात आले आहे. खासगी वाहनांचा

अशा प्रकारे व्यावसायिक वापर झाल्यास शासनाचा महसूल बुडण्यासोबतच अपघात किंवा अन्य आपत्कालीन परिस्थितीत संबंधित वाहनांना व्यावसायिक विन्याचे संरक्षण मिळण्याबाबत अडचणी निर्माण होऊ शकतात. त्यामुळे प्रवासी तसेच महावितरणच्या कर्मचाऱ्यांच्या जीवांतलाही धोका निर्माण होण्याची शक्यता असल्याचे या निवेदनात

धनंजय रणखांब यांनी स्पष्ट केले आहे. महावितरणच्या जबाबदार अधिकाऱ्यांनी या गंभीर बाबीकडे दुर्लक्ष करून केवळ संबंधित एजन्सीला आर्थिक फायदा मिळवून देण्याच्या उद्देशाने वर्क ऑर्डर दिल्याचा संशयही धनंजय रणखांब यांनी व्यक्त केला आहे. त्यामुळे निवेदनात नमूद केलेल्या वाहनांची प्रादेशिक परिवहन विभागातर्फे तातडीने तसेच संबंधित महावितरणच्या मुख्य कार्यालयाकडे पाठवावा, अशी मागणी करण्यात आली आहे. या निवेदनासोबत संबंधित वाहनांची माहिती तसेच महावितरणकडून देण्यात आलेल्या वर्क ऑर्डरसह उपलब्ध कागदपत्रे जोडल्याचेही धनंजय रणखांब यांनी नमूद केले आहे.

चित्र ऋषी वृद्धाश्रमात ज्येष्ठ नागरिक दिन

● सिटी न्यूज ब्युरो @ मंगरुळपी ●

मंगरुळपीर लगत असलेले चित्रऋषी महाराज वृद्धाश्रम तुळजापूर येथे १ ऑक्टोबर २०२६ रोजी ज्येष्ठ नागरिक दिन साजरा करण्यात आला याप्रसंगी युवा कार्य व क्रीडा मंत्रालय भारत सरकारच्या आरुषी मंडळ आय.ए.एस जिल्हा युवा अधिकारी भारत अभियान वाशिमा, ही.एम.लाकडे गृहपाल, स्वाती.अकोलकर अधीक्षिका शासकीय निवासी मुलींचे वस्तीगृह मंगरुळपीर हे प्रमुख उपस्थित होते. विद्यालयाचे प्राचार्य अभिजीत राठोड कार्यक्रम अध्यक्ष म्हणून होते. आरुषी अभिजीत राठोड यांनी गेल्या ३७ वर्षांपासून वृद्धाश्रमा मार्फत ज्येष्ठ नागरिकांसाठी देण्यात येणाऱ्या सुख सुविधा व संस्थेमार्फत इतर सामाजिक कार्य बद्दल सविस्तर माहिती दिली.

आरुषी मंडळ व सरस्वती समाजकार्य महाविद्यालय वाशिमा येथील विद्यार्थिनी आकांक्षा गायकवाड, अंजली इंगोले, दीक्षा भगत यांनी वृद्धाश्रमातील वृद्धां सोबत सामाहिक संवाद साधला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्री सरपाते यांनी केले तर आभार प्रदर्शन श्री एस सी चव्हाण यांनी केले. या कार्यक्रमाला निलेश खोराणे युवा भारत अभियान आणि श्री अनिल चव्हाण, नारायण गिरी आदि सर्व विद्यालयातील कर्मचाऱ्यांची व विद्यालयातील दिव्यांग विद्यार्थी उपस्थिती लाभली.

(MR) च्या विकृतीची हद्द, शाळकरी मुलीचे गुपचूप चित्रीकरण नातून सिद्ध !

● सिटी न्यूज ब्युरो @ वाशीम ●

शहरातील एका नामांकित मुलींच्या शाळेत सोमवारी, ५ ऑक्टोबर रोजी दुपारी तीन वाजेच्या सुमारास समाजाला काळिमा फाणणारी अत्यंत गंभीर आणि संतापजनक घटना घडली. शाळेतील स्वच्छतागृहात एका २४ वर्षीय तरुणाने मोबाईलद्वारे मुलीचे गुपचूप आक्षेपार्ह चित्रीकरण केल्याचा धक्कादायक प्रकार उघडकीस आला आहे. या विकृत कृत्यामुळे शैक्षणिक वर्तुळात आणि नागरिकांमध्ये प्रचंड खळबळ उडाली असून, वाशिमा शहर पोलिसांनी या प्रकरणी आरोपीला तत्काळ

पोलिसांनी गुन्हा दाखल केला खुद्द

बेड्या टोकल्या आहेत. शाळेच्या शेजारीच एका इमारतीचे बांधकाम सुरु आहे. तेथे काम करणाऱ्या मजुरांच्या सतर्कतेमुळे हा विकृत प्रकार वेळेत उघडकीस आला. हा तरुण मुलीच्या स्वच्छता गृहाजवळ अत्यंत संशयास्पद

वाशिमा शहर पोलीस ठाण्याशी संपर्क साधून घटनेची माहिती दिली. माहिती मिळताच वाशिमा शहर पोलीसांचे पथक तात्काळ घटनास्थळी दाखल झाले आणि आरोपीला तत्काळ ताब्यात घेतले. पंकज चंद्रशेखर लांजेवार (वय २४ वर्ष, रा. वेणी गणेशपूर, ता. नंदगाव खंडेश्वर, जि. अमरावती) असे अटक करण्यात आलेल्या आरोपीचे नाव आहे. तो वैद्यकीय प्रतिनिधी (मेडिकल रिप्रेझेंटेटिव्ह) म्हणून काम करतो. याप्रकरणी वाशिमा शहर पोलीस ठाण्यात आरोपीविरुद्ध बाल लैंगिक अत्याचार प्रतिबंधक कायद्यान्वये (पॉक्सो) गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

सरपंच पदाच्या सुधारित आरक्षणाची सोडत ८ व ९ ऑक्टोबरला

वाशीम : जिल्ह्यातील सरपंच पदाचे आरक्षण ५० टक्क्यांपेक्षा जास्त झाल्यामुळे सरपंच पदाच्या आरक्षणांमध्ये सुधारणा करण्यात येणार आहे. याबाबत ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांनी निर्देश दिले आहेत. दिनांक १३ जून २०२५ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती प्रवर्गाच्या सरपंच पदाच्या आरक्षणांमध्ये कोणताही बदल करण्यात येणार नाही. नागरिकांचा मागास प्रवर्ग व खुला प्रवर्ग (महिलांसह) यांच्या आरक्षणांमध्ये बदल होत असल्याने दिनांक १२ ऑगस्ट २०२६ रोजीच्या शुद्धीपत्रकांन्वये या दोन्ही प्रवर्गांचे सुधारित आरक्षण महिलांसह निश्चित करण्यात येणार आहे. तसेच नव्याने स्थापित झालेल्या ग्रामपंचायतींच्या सरपंच पदाचे प्रवर्गानिहाय आरक्षण महिलांसह निश्चित करण्यासाठी सोडत घेण्यात येणार आहे.

शौचालयाचे काम पूर्ण करण्यास नकार ! नगरसेवकाची थेट जिल्हाधिकाऱ्यांकडे तक्रार

● राहुल जुमडे @ रिसोड ●

वाशिमा शहरातील प्रभाग क्र. ०९ मधील छत्रपती शिवाजी महाराज चौक परिसरातील सार्वजनिक शौचालयाच्या दुरुस्तीचे काम सहा महिने उलटूनही पूर्ण झाले नसल्याचा आरोप करत नगरसेवक शेख रशीद उर्फ नूर शेख शहानूर यांनी जिल्हाधिकारी वाशिमा यांना दिलेल्या निवेदनात संबंधित कंत्राटदाराविरोधात कारवाईची मागणी केली आहे. निवेदानुसार, सार्वजनिक शौचालयाच्या दुरुस्तीचे काम १८ मार्च २०२६ रोजी नंदिनी एंटरप्राइजेस या कंत्राटदाराला देण्यात आले होते. काम पूर्ण करण्याची मुदत ३० दिवस होती. कामाची सुरुवात करण्यात आली असली तरी सहा महिने उलटूनही अर्ध्याहून अधिक काम

पूण अवस्थेत असल्याचा आरोप करण्यात आला आहे. संबंधित कंत्राटदाराला वारंवार सूचना व पाठपुरावा करूनही उर्वरित काम पूर्ण करण्यात आले नसल्याचे निवेदनात नमूद करण्यात आले आहे.

काम रखडल्यामुळे परिसरातील नागरिक, ज्येष्ठ नागरिक तसेच महिलांना मोठ्या गैरसोयीचा सामना करावा लागत आहे. शौचालयातील आवश्यक सुविधा उपलब्ध नसल्याने नागरिकांमध्ये तीव्र नाराजीचे वातावरण निर्माण झाल्याचेही निवेदनात म्हटले आहे. याप्रकरणी संबंधित कंत्राटदाराचे दिलेल्या

मुदतीत काम पूर्ण न केल्यामुळे व कामात निष्काळजीपणा दाखवल्यामुळे नियमानुसार कारवाई करण्यात यावी तसेच नंदिनी एंटरप्राइजेस यांना काळ्या यादीत समाविष्ट करून उर्वरित काम दुसऱ्या सक्षम कंत्राटदाराकडून तातडीने पूर्ण करून घ्यावे, अशी मागणी नगरसेवक शेख रशीद (नूर) शेख शहानूर यांनी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे केली आहे. या निवेदनाच्या प्रती पालकमंत्री दत्तात्रेय भरणे तसेच मुख्याधिकारी, नगर परिषद वाशिमा यांनाही देण्यात आल्या आहेत.

शहरात दुर्गा पूजेसाठी आवश्यक साहित्यांनी सजली बाजारपेठ

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

अकोला: शारदीय नवरात्री उत्सव रविवार, ११ ऑक्टोबरपासून सुरू होत आहे. नवरात्रीच्या तयारीसाठी अकोला शहर आणि इतर भागांमध्ये दुर्गा पूजेचे साहित्य विकणारी दुकाने सजली आहेत. नवरात्री उत्सवासाठी बाजारपेठांमध्ये पूजेच्या साहित्याची खरेदी सुरू झाली आहे. देवीच्या घटासाठी विधिवत पूजेसाठी लागणारे खण, साडी, बांगडी, ओटी तसेच घटाच्या पूजेसाठी पत्रावळी बाजारात विक्रीसाठी दाखल झाली आहेत. देवीच्या पूजेसाठी

लागणाऱ्या वस्तू विकणाऱ्या दुकानांबाहेर लोकांची गर्दी दिसून येत आहे. यावर्षी, पूजेच्या साहित्यासोबतच, गेल्या वर्षीच्या तुलनेत मातीचे घट आणि बांगड्यांच्या किमतीही

वाढल्या आहेत. घटस्थापनेसाठी वापरल्या जाणाऱ्या घटांच्या किमती वाढल्या. स्थानिक मोठ्या जैन मंदिराजवळील बाजारातील दुकानदाराने सांगितले की, गेल्या वर्षी सुमारे २० रुपयांना

मिळणारे लहान मातीचे घट आता ३० रुपयांना विकले जात आहे. जे घट ५० रुपयांना होते, ते आता ७० रुपयांना विकले जात आहे आणि जे घट ७० रुपयांना होते, ते आता सुमारे १०० रुपयांना विकले जात आहे. त्याचप्रमाणे, बांगड्यांच्या दरातही वाढ झाली आहे. ज्या बांगड्या गेल्या वर्षी २० रुपये प्रति डझन दराने विकल्या जात होत्या, त्या आता सुमारे ३० रुपये प्रति डझन दराने विकल्या जात आहेत. गांधी चौकातील आणखी एका विक्रेत्याने पूजेच्या सामानाच्या दरात १०% वाढ झाल्याचे सांगितले. दुकानदारांच्या मते,

नवरात्रीदरम्यान वाढलेल्या मागणीमुळे पूजेचे साहित्य आणि मेकअपच्या सामानाच्या किमती वाढल्या आहेत. माता राणीला अर्पण केल्या जाणाऱ्या चुनरीची किंमत देखील तिच्या आकार आणि गुणवत्तेनुसार बदलते. लहान चुनरी सुमारे ५ रुपयांपासून ते ५० रुपयांपर्यंत उपलब्ध आहे. मोठी चुनरी ५० रुपयांपासून पुढे २०० रुपयांपर्यंत उपलब्ध आहे. येत्या काही दिवसांतही खरेदीत वाढ होण्याची शक्यता दुकानदारांना आहे. दुकानदारांनी बाजारातही अशाच किमती असल्याचे सांगितले आहे.

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

हिंगोली: शहरातील मारवाडी गल्ली परिसरात एका घरात साठवलेल्या फटाक्यांच्या साठ्याने पेट घेतल्यामुळे झालेल्या स्फोटमध्ये तीन जणांचा मृत्यू तर किमान १५ जण जखमी झाल्याची माहिती प्राथमिक दृष्ट्या समजली आहे. हिंगोली शहरातील कपडा गल्ली मारवाडी गल्ली परिसरात एका घरामध्ये अवैधरित्या मोठ्या प्रमाणात फटाक्यांचा साठा करण्यात आला होता. सायंकाळी सात ते साडे सातच्या दरम्यान सदरील फटाक्यांच्या साठ्यांना आग लागली. आग लागल्यानंतर फटाक्यांनी

रौद्ररूप धारण केले. ज्यामुळे आजूबाजूच्या अनेक घरांना आग लागली. या दरम्यान अनेकांनी आग विझवण्यासाठी प्रयत्न केला. या व्यतिरिक्त काही जणांनी आजूबाजूच्या घरामधील गॅस सिलेंडर बाहेर काढून ठेवले. यादरम्यान आगीने मोठे रौद्ररूप धारण केले. ज्यामध्ये दोन व्यक्तींचा मृत्यू झाला. या व्यतिरिक्त अन्य एका व्यक्तीचा समावेश असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली आहे. मृत व्यक्तींच्या व्यतिरिक्त अन्य १५ जण यामध्ये जखमी असून त्यातील अग्निशामक दलाचे कर्मचारी हे देखील गंभीररित्या भाजले असून त्यांना नांदेड येथे हलविण्यात आले आहे.

अद्याप पर्यंत मृत व्यक्तींचा आकडा समजला नाही. या प्रकरणात मृतांची माहिती आणि आकडेवारी वाढण्याची शक्यता वर्तवली जाते आहे. दरम्यान रहिवासी भागामध्ये फटाक्यांचा साठा कसा काय करण्यात आला यावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. दरम्यान जिल्हा सामान्य रुग्णालयात वैद्यकीय महाविद्यालयाचे अधिष्ठाता मुंगल यांनी भेट देऊन माहिती घेत दोन मृतांची अधिकृत आकडेवारी जाहीर केली आहे शिवाय खाजगी दवाखान्यातून पाठवण्यात आलेल्या रुग्णांची माहिती जवळपास १५ च्यावर जखमी असल्याची कळत आहे.

बोगस डॉक्टरांवर पोलीसांचा दणका

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

अकोट : वैद्यकीय पात्रता व नोंदणी नसताना रुग्णांवर उपचार करणाऱ्या दोन बोगस डॉक्टरांविरुद्ध अकोट शहर व ग्रामीण पोलीस ठाण्यात गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. तालुका आरोग्य अधिकारी डॉ. प्रवीण चव्हाण यांच्या तक्रारीवरून ही कारवाई करण्यात आली. अकोट शहरातील समर्थ संकुल परिसरात डॉ. विजय मनोहर तांडे हे आवश्यक शैक्षणिक पात्रता व वैद्यकीय नोंदणी नसताना वैद्यकीय व्यवसाय करीत असल्याचे तपासणीत आढळून आले. याप्रकरणी अकोट शहर पोलीसांनी गुन्हा दाखल केला. तसेच डॉ. जोहब अशरब लदीद पटेल यांनी वैद्यकीय पात्रता, वैध नोंदणी व वैद्यकीय व्यवसायाचा कायदेशीर अधिकार दर्शविणारी कागदपत्रे सादर न केल्याने त्यांच्याविरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आला.

महापालिकेतील भाजप सरकारच्या कारभारावर डॉ. झीशान हुसेन भडकले

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

अकोला: अकोला महापालिकेतील भाजप सरकार आणि प्रशासनाच्या अपयशी नियोजनामुळे शहरात पुन्हा टँकर राज आणण्याचा प्रयत्न सुरू असल्याचा घणाघाती आरोप विरोधी पक्षनेते डॉ. झीशान हुसेन यांनी केला आहे.

अकोला महापालिकेतील विरोधी पक्षनेते डॉ. झीशान हुसैन यांनी भाजप सरकारवर जोरदार हल्लाबोल केला आहे. सत्ताधारी आणि प्रशासकीय अधिकाऱ्यांच्या शून्य नियोजनामुळे शहरावर पाण्याचे भीषण संकट ओढावल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. गेल्या अनेक वर्षांपासून मोर्णा आणि काटेपूर्णा प्रकल्पांना जोडणे तसेच वान धरणावरून पाइपलाइन आणण्याच्या योजना

प्रलंबित ठेवण्यात आल्या. आता पाऊस कमी झाल्याचे कारण पुढे करून प्रशासनाकडून नवीन वळना केल्या जात आहेत. सत्ताधारी पक्ष केवळ आपल्या मूर्जीतील कंत्राटदारांना टँकरचे ठेके देऊन स्वतःचे खिसे भरण्याचे काम करत असल्याचा गंभीर आरोप करत त्यांनी अकोलेकरांना या अपयशी धोरणाविरोधात जागरूक

राहण्याचे आवाहन केले आहे. आज महापालिकेत सत्तारूढ पक्षाने नगरसेवकांना प्रभागातील पाणी समस्यांबाबत अवगत करण्याची संधी दिली होती. महापालिकेतील विरोधातील काँग्रेस नगरसेवकांनी सत्तारूढ पदाधिकाऱ्यांची एकत्र भेट घेत मनपा प्रशासनाच्या उपाययोजनांबद्दल तीव्र नाराजी व्यक्त केली.

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

अकोला. येथील खंडेलवाल भवनमध्ये जगप्रसिद्ध गोदरेज कंपनीच्या विविध नवनवीन उत्पादनांचे भव्य प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे. या प्रदर्शनाचे उद्घाटन अकोला पूर्वचे लोकप्रिय आमदार श्री. रणधीर सावरकर यांच्या शुभहस्ते पार पडले. याप्रसंगी मित्तल इलेक्ट्रॉनिक्सचे रामजी मित्तल विशेष म्हणून उपस्थित होते.

अकोला शहरातील खंडेलवाल भवन येथे आयोजित या भव्य प्रदर्शनात जगप्रसिद्ध गोदरेज कंपनीची आधुनिक तंत्रज्ञानावरील नवीन उत्पादने प्रदर्शित करण्यात आली आहेत. या विशेष कार्यक्रमास प्रमुख पाहुणे म्हणून अकोला पूर्वचे लोकप्रिय आमदार रणधीर सावरकर जी उपस्थित होते; त्यांनी दीपप्रज्वलन करून

प्रदर्शनाचे औपचारिक उद्घाटन केले. हे प्रदर्शन प्रामुख्याने बीटूबी (बिझनेस टू बिझनेस) म्हणजेच व्यावसायिक व्यवहारांवर केंद्रित होते, ज्यामध्ये अकोल्यातील अनेक प्रमुख इलेक्ट्रॉनिक्स व्यापाऱ्यांनी सहभाग घेतला. या प्रसंगी मित्तल इलेक्ट्रॉनिक्सचे

श्री. रामजी मित्तल यांचीही विशेष उपस्थिती होती. या कार्यक्रमात गोदरेज कंपनीतर्फे सादर करण्यात आलेल्या अत्याधुनिक फ्रिज वॉशिंग मशिनसह विविध उत्पादनांच्या नवीन रेंजला व्यापाऱ्यांचा उदंड प्रतिसाद मिळाला. एकाच

छताखाली ग्राहकांना गोदरेज कंपनीचे जगप्रसिद्ध फ्रिज, वॉशिंग मशिन आणि इतर इलेक्ट्रॉनिक्स वस्तूंची अथांग श्रेणी उपलब्ध करून देण्यात आली असून, याचा जास्तीत जास्त नागरिकांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन आयोजकांतर्फे करण्यात आले आहे.

पाच लाखांचा अस्वच्छ मिठाई साठा केला जप्त मोठी कारवाई

प्रतिनिधी ६ ऑक्टोबर

अकोला. अकोल्यातील रायलीजिन परिसरातील ट्रान्सपोर्टवर अन्न व औषध प्रशासनाने धाड टाकून गुजरातवरून अस्वच्छ वातावरणात आणलेला लाखो रुपयांचा बनावट मिठाईचा साठा जप्त करत तीन व्यापाऱ्यांचे परवाने तात्काळ निलंबित केले आहेत. रायलीजिन भागातील एका ट्रान्सपोर्टवर मिळालेल्या गोपनीय माहितीच्या आधारे अन्न व औषध प्रशासनाच्या पथकाने धाड टाकली. या तपासणीदरम्यान अहमदाबाद गुजरातवरून दोन ट्रकद्वारे आणलेला मिठाईचा मोठा साठा आढळून आला. यामध्ये विविध प्रसिद्ध ब्रँडचा स्वीट हलवा, ट्रॅडिशनल स्वीट, रिच स्वीट आणि ब्रजनिधी तसेच मुरलीधर स्वीटचा समावेश होता. हा संपूर्ण साठा अत्यंत अस्वच्छ आणि अनारोग्यदायी स्थितीत वाहतूक करून आणला गेला होता. अधिकाऱ्यांनी या अन्नपदार्थाचे अन्न नमुने प्रयोगशाळेतील तपासणीसाठी घेतले आहेत. उर्वरित सर्व साठा जप्त करण्यात आला असून तो

महापालिकेच्या भोड येथील कचरा प्रकिया आणि बायो गॅस प्रकल्पात नष्ट केला जाणार आहे. नियमबाह्य आणि आरोग्यास घातक माल मागवणाऱ्या कमल शर्मा, वैभव पाटील आणि अशोक अहुजा या तीन व्यापाऱ्यांचे परवाने निलंबित करण्यात आले आहेत. वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या मार्गदर्शनाखाली अन्न सुरक्षा पथकाने ही कारवाई केली असून यामुळे भेसळयुक्त माल विक्री करणाऱ्यांचे धाबे दणाणले आहेत.

हार्दिक शुभेच्छा

बाळासाहेब देशमुख (दादा)

यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा

शुभेच्छुक

मोहम्मद फैज अब्दुल अजीज

हार्दिक शुभेच्छा

बाळासाहेब देशमुख (दादा)

यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा

शुभेच्छुक

मोहम्मद फैज अब्दुल अजीज

हार्दिक शुभेच्छा

बाळासाहेब देशमुख (दादा)

यांना वाढदिवसाच्या खूप खूप शुभेच्छा

समस्त सरनाईक परिवार

प्रभाकर सरनाईक

प्रतीक सरनाईक